

1. POKUSA IGNOROWANIA SZATANA

*A wąż był bardziej przebiegły
niż wszystkie zwierzęta lądowe..
Rdz 3,1a*

Co mówi słowo Boże?

Słowo Boże z całą mocą mówi o istnieniu Złego. Pierwsza wiadomość o nim w Biblii to stwierdzenie, że on jest (!) - jest w sposób przebiegły. Zachowuje się jak wąż. Zwróćmy uwagę, jak słowo Boże opisuje tę przebiegłość. Już sposób pojawienia się Złego jest przebiegły. Zjawia się jak wąż w momencie, gdy człowiek żyje w poczuciu bezpieczeństwa i harmonii. Obrazuje to scena z raju, opisana bezpośrednio przed pojawieniem się szatana: „Chociaż mężczyzna i jego żona byli nadzy, nie odczuwali wobec siebie wstydu” (Rdz 2,25). Ich nagość jest znakiem harmonii i pełnej ufności. Jakże kontrastuje z tym zdaniem następane stwierdzenie: „A wąż był..przebiegły” (Rdz 3,1). Wąż to znak dysharmonii i podstęp.

Dwa powyższe zdania wyrażają prawdę, która ujawnia pierwszy stan pokusy. Otóż słowo Boże mówi nam, że pierwsi ludzie byli arummim, czyli „nadzy”, natomiast wąż był arum – to znaczy „przebiegły”. Bardzo wymowna jest ta gra słów. Człowiek pozostaje zawsze jakby nagi, bezbronny wobec przebiegłości szatana. Nie bez przyczyny szatan przedstawiony jest jako wąż – istota, która ma łatwość ukrywania się i przyczajenia. Potrafi stopić się z prochem ziemi, po której człowiek z ufnością stąpa na bosaka, potrafi się tak zacząić, że prawie niemożliwe jest zauważenie go. I to właśnie – mówi nam słowo Boże – czyni go najbardziej niebezpiecznym. Atakuje swoją ofiarę, gdy ta „roztargniona”, żyje w poczuciu bezpieczeństwa, zapomina o jego istnieniu. Wymowny i pełen dramaturgii jest opis, który pozostawia Księga Amosa: „Jakby uciekał człowiek przed lwem, a trafił na niedźwiedzia; jakby skrył się w domu i oparł się ręką o ścianę, a ukąsił go wąż” (5,19).

Co to oznacza dla życia?

Fundamentalnym stanem pokusy, w który chce nas wpędzić szatan, jest rozmycie i zatarcie prawdy o jego istnieniu. Papież Pius XII przestrzegał, że wielkim zagrożeniem dla obecnych czasów staje się utrata poczucia grzechu. Tak się dzieje. Mówienie z powagą o grzechu staje się wstydlive. O grzechu natomiast się dzisiaj śpiewa, grzech się reklamuje: „Coś jest warte grzechu”. Grzechem człowiek się bawi. Ta pogłębiająca się utrata poczucia grzechu ma swoje źródło w zagubieniu świadomości istnienia sprawcy zła – szatana. Największa pokusa, jaką od samego początku szatan próbuje człowieka, to niewiara, że on istnieje. Można by ją nazwać także pokusą „roztargnienia”. Diabeł chętnie łowi „w mętnej wodzie”. Mało konkretne mówienie o istnieniu Złego, trywializowanie tematu szatana to znaki, że wciągani jesteśmy w najbardziej groźną pokusę – ignorowania Złego, co daje mu bilet wstępu na scenę naszego życia.

Przebiegłość szatana w kuszeniu przejawia się nie tylko w tym, że on się nie ujawnia,

ale także w tym, że chętnie pomaga nam zacierać ślady swojego działania. Chce pozostać nierozpoznany także w skutkach tego działania. Z natury mamy skłonność do wypierania ze świadomości myśli, że jesteśmy kuszeni. Wolimy nadawać inne interpretacje stanom pokusy. Szatan cieszy się, kiedy tłumaczymy sobie jego działanie na różne sposoby, tak aby nie uznać, że jesteśmy kuszeni i że kuszenie pochodzi od Złego. I tak pomaga nam dorabiać ideologie do wszystkich sytuacji, w których nie potrafimy rozeznaczyć lub nie chcemy uznać jego działania. Pomoże nam zajmować się tysiącem spraw, aby nie pozwolić spotkać się z prawdą, że jesteśmy kuszeni, że Zły chce przejąć inicjatywę w naszym myśleniu, odczuwaniu i działaniu. Oto dlaczego pierwsza prawda o szatanie, którą zostawia nam słowo Boże, to nauka o tym, że on istnieje. Dlaczego? Ponieważ pierwszą pokusą, z jaką przychodzi on do człowieka, jest niewiara w jego istnienie.

Do rozeznania na modlitwie

Zły istnieje. Nie wolno mi ignorować jego obecności w świecie i w moim życiu. Jakie reakcje budzi we mnie prawda o istnieniu szatana? Spróbuj wrócić do sytuacji, w których udało mi się zdemaskować i rozeznaczyć jego działanie. Jak to były okoliczności? Na czym polegała przebiegłość działania Złego? Co mogę powiedzieć o uleganiu pokusie ignorowania prawdy o istnieniu szatana?